

Sörmlands spelmän f på årsmötesträff.

Det var en stor samling sörmländska spelmän i Flen under veckohelgen, då uppspelning och årsmöte hölls, och det var också takt och ton över det hela. Man samlades på lördagskvällen i järnvägshotellet. Ett 60-tal var närvarande, däribland även flera kvinnliga spelmän. Bland de närvarande märktes också Sveriges spelmäns riksstyrelsens ordförande Knis Karl Aronsson, Leksand, och riksspelman Erik Noréus, Orsa, samt musikdirektör Ture Gudmundsson, Traneberg.

Den glada sammankomsten började med gemensam uppspelning och efter hälsningsanförande av spelmansförbundets erdf. Gustaf Wetter, Katrineholm, höll musikdirektör Ture Gudmundsson ett uppmärksammat föredrag över ämnet: Från benflöjt till färalär, belyst med ljusbilder, och som avslutning spelade han låtar på bock- och oxhorn, lur och till sist på sin mästerligt hanterade fiol.

Efter supén fortsatte spelmännen med låtar, såväl i större som mindre grupper.

På söndagen hölls årsmöte. Arvid Johansson, Öknaby, tilldelades förtjänstmärket i guld och kallades till hedersledamot. Han har varit verksam inom förbundet sedan starten 1925.

I årsberättelsen meddelas, att styrelsen nedlagt ett betydande arbete på att få det Sörmländska lathäftet spritt och känt. Det har sålts i 317 exemplar, och 22 inbundna häften har tilldelats goda gynnare och hjälpare. Medlemsantalet är 133, därav 16 hedersledamöter och 14 som av åldersskäl beviljats ständigt medlemskap utan avgift. 17 nya medlemmar har invalts. Sörmlands spelmän har anlitats av radiotjänst mera än något annat landskaps spelmän. Räkenskaperna balanserade på kr. 1,654:89 och tillgångarna var 3,184:61.

I styrelsen omvaldes Jan Martin Johansson, Abrahamsberg, Ivar Hultström, Flodafors, och Arvid Johansson, Öknaby. Kvarstående var Gustaf Wetter, som omvaldes till ordförande, och Konrad Eriksson, som omvaldes till kassör, båda i Katrineholm. Till suppl. omvaldes C. G. Axelsson, Flodafors, och J. Fr. Hjertzell, Eskilstuna, samt nyvaldes Ture Wedberg, Katrineholm.

Det beslöts att bekosta inskriften på en minnesvärd över storspelmannen August Widmark, vilken skall avtäckas i början av maj vid dennes födelsegård L:a Kulltorp i Västra Vingåker. I samband därmed skall anordnas en mindre spelmansstämma. Vidare pågå underhandlingar om större spelmansstämmor i Katrineholm på Barnens dag och i Nyköping midsommardagen.

Förbundet anslög 100 kr. till insamlingen för Svenska ungdomsringens högberg.

HUR HARNI DET

Jon-Erik Öst och hans fru Ester

med folkmusiken? frågar vi hälsingen och riksspelmannen Jon-Erik Öst, när vi stöter på honom på Skansen, där han nu om dagarna gläder stockholmarna med sina låtar.

— Bra som vanligt, svarar han och tummar lätt på riksspelmannsmärket i guld på den röda rocken, fast jag måste nog säga, att man blir trött av att vara i Stockholm. Man blir bjuden för mycket, och det gör att man inte är riktigt pigg så här på förmiddagarna. Vartenda år då jag åker härifrån bestämmer jag mig för att inte komma tillbaka men nästa sommar får jag Skansensjuka igen och vill hit. Här trivs jag, och folk tycker om att höra mig spela. Men nog längtar jag hem till forsen och harrarna alltid. De nappar bra just nu. Å andra sidan har jag ju nästan hela året på mig att fiska. Åtta veckor varje vår och varje höst får jag omkring och spelar vid skolorna hemma i Västerbotten och en vecka varje sommar är jag här på Skansen. Resten av tiden fiskar jag.

Ja, jag är hälsinge men jag bor i Meselefors i Västerbotten. Jag kom dit med min fru på väg hem till Hälsingland för tolv år sedan från en turné i Norrbotten. Vi tänkte bo där över jul. Vi har bott där sedan dess. Då fanns det just inga spelmän i Västerbotten; ja, nog fanns det, men de hade slutat spela tillsammans. Jag började resa omkring med min fiol, och då kom intresset tillbaka. Nu har vi ett livaktigt spelmansförbund i länet och i våras var jag ute med landsantikvarie Westin i Umeå och tecknade upp låtar. Bara på en vecka fann jag 52 stycken som förut var okända.

Hur många jag själv har komponerat? Det vet jag inte, men ett 50-tal har jag givit ut. När jag kommer till Karlskoga, där jag en gång i tiden bodde ett år, spelar de ibland stycken, som jag inte känner igen, och när jag frågar efter kompositören visar det sig att det är jag. Jag har gjort för många melodier för att komma ihåg alla. Den som hörs oftast är nog "Hälsning till Norrland". Själv spelar jag den aldrig. Jag gjorde den en gång till en flicka som jag var förlovad med — den hette "Tittivalsen" från början — men så blev det slut. Då döpte jag om den och gav ut den, men jag vill inte spela den.

Riksspelman har jag varit sedan 1910 och nästan alla mina barn är spelmän. Det ligger i släkten. Förr spelade jag ibland på bröllop, men vad jag menar med bröllop förekommer inte längre. Det sista riktiga jag var på hölls i Jämtland för trettio år sedan. Det varade en vecka.

Dess förinnan hade jag också på vinst och förlust åkt till Amerika och där var jag i tre år. Jag gjorde en turné från kust till kust. Men jag längtade hem. Jag tyckte inte om språket. När jag en gång hörde en gris grymta, var det det första ljud jag riktigt begrep på länge. Det lät likadant som hemma. Jag tyckte nästan grisen var svensk.

Och nu skall jag snart hem till forsen igen. Det är jag glad åt. Jag trivs med livet. Jag har fem fioler, tolv barn, fem metspön och en rejäl käring, säger Jon-Erik Öst och skrattar mot sin fru och spelmanspartner, som ler förtjus som tack för komplimangen.

Brisco.

Marianne Zetterberg vid orgeln i Västerljungs kyrka. Stående kantor Arvid Rytters.

En mer än vanligt duktig flicka är 16-åriga Marianne Zetterberg i Västerljung i Södermanland, som vid upprepade tillfällen tjänstgjort i kyrkan som organist samt ledare för kyrkokören och med heder klarat sin uppgift.

Unga Marianne, som dels under kantor Arvid Rytters ledighet i somras, dels under jul- och nyårshelgerna skött organistsysslan i Västerljung, går i Södertälje läroverk och ämnar till våren ta realskoleexamen. I skolan är hon — ensam flicka — med i läroverkets orkester, där hon spelar fiol. Men hon behärskar även andra instrument.

— Just nu är jag tomte i Vagnhärad på en julfest och spelar dragspel, berättar hon med glad telefonröst för Dagens Nyheter på lördagen. Och när jag sjunger tar jag till gitarr.

— Och vad tycker t. f. kantorn om jobbet?

— Alla tiders, säger densamma förnöjt, och berättar att helst vill hon bli musiklärarinna och hoppas därför få gå igenom akademien så småningom.

Vilket hon säkert får, om pappa banbiträdet och den musikaliska modern får råda, för de har hittills

Av mamma Astri har Marianne ärvt sina musikaliska anlag. Här musicerar damerna tillsammans.

inte väjt för några uppoffringar för att dotterns begävnings ska få komma till sin rätt. Bland annat har de sålt tre kor för att skaffa henne ett piano.

Kantor Arvid Rytters i Vagnhärad är nöjd han också med sin unga vikarie och tror säkert det ska gå bra för henne i framtiden. Han har för övrigt en gång tidigare haft en ännu yngre vikarie, nämligen sin då 14-åriga dotter, som nu utbildar sig till folkskollärarinna.

Katrineholms-Kuriren

tisdagen den 24 februari 1948

Katrineholms spelmanslag gjorde i går kväll visit på Lövåsen och glädde både pensionärer och personal med en uppspelning av gamla låtar, som inte kunde ha varit klämmigare o. fartfylldare. Gustaf Wetter berättade om och till låtarna, och själv utförde han bl. a. en om vars ursprung ingen behövde leva i tvivelsmål, Pintorpa-polskan.